

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **I. K. K.**, bývajúceho v B., v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. Jankou Martonovou, advokátkou so sídlom v Bardejove, Slovenská 5, proti odporcovi **Okresnému stavebnému bytovému družstvu Bardejov**, Tačevská 1660, **o vydanie bytu**, ktorá vec sa viedla na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 3 C 11/2003, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 27. júna 2013, sp. zn. 7 Co 96/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Odporcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bardejov (ďalej len ako „súd prvého stupňa“) uznesením z 21. novembra 2012, č. k. 3 C 11/2003-218 nepriznal navrhovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a zamietol jeho návrh na ustanovenie zástupcu v dovolacom konaní. Rozhodol tak majúci za to, že príjmy navrhovateľa a jeho manželky a výška súdneho poplatku, ktorý je navrhovateľ povinný zaplatiť za dovolanie, neodôvodňujú jeho oslobodenie od súdneho poplatku. Zamietnutie návrhu navrhovateľa na ustanovenie zástupcu pre dovolacie konanie odôvodnil tým, že od 1. januára 2012 súd už nemá právomoc ustanoviť účastníkovi konania zástupcu z radov advokátov.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 27. júna 2013, sp. zn. 7 Co 96/2013 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením navrhovateľom napadnutého rozhodnutia a v odôvodnení svojho rozhodnutia sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu navrhovateľ podal dovolanie. Domáha sa zrušenia napadnutého rozhodnutia, ktoré považuje za „nezákonné, neseriózne, tendenčné a neprofesionálne“ brániace mu v prístupe k súdu. Tvrdí, že odvolací súd nesprávne zistil skutkový stav, resp. ho nesprávne vyhodnotil a „obišiel aj na vec sa vzťahujúce právo“. Popiera záver súdu, že jeho pomery neodôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov. Poukázal na iné rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré inak posúdili jeho pomery. Vytýka súdu aj to, že ho neodkázal s jeho požiadavkou o ustanovenie zástupcu na Centrum právnej pomoci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 a nasl. O.s.p.). Dospel k záveru, že tomu tak nie je.

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie (iba) odvolacieho súdu. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. O.s.p. (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie navrhovateľa smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté tak, že navrhovateľovi nebolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov a bol zamietnutý jeho návrh na ustanovenia zástupcu v dovolacom konaní.

Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Keďže navrhovateľom podané dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu výroku uznesenia odvolacieho súdu, prípustnosť jeho dovolania z ustanovení § 239 O.s.p. nemožno vyvodit'.

Vzhľadom na vyššie uvedené prípustnosť dovolania navrhovateľa v poplatkovej veci by zakladala iba procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. totiž nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Ak je konanie postihnuté niektorou z týchto vád, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým dovolanie nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mal dopustiť odvolací súd, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom súdu nebola navrhovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti pred súdom konať v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. K odňatiu týchto práv dochádza v dôsledku nesprávneho – zákonu sa priečiaceho procesného postupu súdu, ktorým je účastník vylúčený z ich realizácie.

Činnosť súdu, pri ktorej zistený skutkový stav podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy (v danom prípade § 138 ods. 1 O.s.p.), na základe čoho dospieva k záveru, či sa právo prizná alebo neprizná, sa označuje ako právne posudzovanie veci. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak sa súd pri tejto činnosti dopustil omylu (buď v tom, že na správne zistený skutkový stav aplikoval iný právny predpis než mal, alebo ak správne aplikovaný právny predpis nesprávne interpretoval). Samotným právnym posúdením veci ale nemôže dôjsť k odňatiu možnosti účastníka konania pred súdom konať, lebo právnym posúdením veci sa mu neodníma možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Z tohto dôvodu je právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov považované (len) za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ktorý ale sám osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003).

Pokiaľ by sa teda súd pri rozhodovaní o návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov (posudzovaní tejto otázky) prípadne aj dopustil omylu v aplikácii práva, mal by jeho postup za následok nesprávne rozhodnutie, nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

V prejednávanej veci zo spisu nevyplýva, že by sa sudy dopustili porušenia procesných oprávnení navrhovateľa majúcich za následok odňatie mu možnosti pred súdom konať; obsah spisu nedáva podklad pre záver, že mu nepriznali oslobodenie od súdnych, hoci pre to boli dané procesné predpoklady. Z tohto dôvodu dospel dovolací súd k záveru, že v posudzovanej veci postup súdov nemal za následok znemožnenie realizácie procesných práv navrhovateľa v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd naostatok poznamenáva, že rozhodnutie súdu o zamietnutí jeho návrhu na ustanovenie zástupcu pre dovolacie konanie nebráni navrhovateľovi v ďalšom konaní. Navrhovateľ môže sám požiadať Centrum právnej pomoci o ustanovenie zástupcu pre dovolacie konanie, o ktorej možnosti bol v preskúvanom rozhodnutí poučený.

Keďže procesná prípustnosť dovolania navrhovateľa proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenia o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov navrhovateľovi, nevyplýva ani z § 239 ani z § 237 O.s.p., dovolací súd odmietol toto jeho dovolanie ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V dovolacom konaní procesne úspešnému odporcovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti navrhovateľovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal úspešnému odporcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. mája 2014

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Poliačiková